

خواستگاری دختر از پسر

آیا دختران از نظر شرعی و عرفی می‌توانند از پسران خواستگاری کنند؟

آیا دختران از نظر شرعی و عرفی می‌توانند از پسران خواستگاری کنند؟

پاسخ :

بخش نخست

1. خواستگاری توسط مرد یا خویشان و دوستان نزدیک مرد انجام می‌گیرد. اگر چه در برخی فرهنگ‌ها یا ملت‌ها خواستگاری دختر از پسر معمول و رایج می‌باشد اما توجه داشته باشید که آن چه که مطابق طبع فطری بشر است خواستگاری مرد از زن می‌باشد و عکس آن بر خلاف این طبیعت است؛ زیرا مرد به عنوان جنس مذکر همیشه خواهان است و زن خواسته، از مرد طلب و عشق مطلوب است راز زن حیا، عفت، ناز و کرشمه [1] به قول ویل دورانت زن فقط زنده است که معشوق باشد و توجه کردن به او مایه حیات او است [2]؛ در داستان آدم و حوا علیهما السلام نیز خواستگاری از طرف جنس مذکر یعنی حضرت آدم علیه السلام انجام شد [3] به همین دلیل بسیاری از دخترها دوست دارند، پسرها به خواستگاری آنان بیایند تا به زندگی مشترک و همسری با هم رضایت دهند.

2. اما در عین حال تلاش غیرمستقیم در امر خواستگاری (از مرد) مطلوب و پسندیده است به این معنا که اگر واقعاً به جوانی پاک، متدین، اهل زندگی و برخوردار از ویژگی‌های مطلوب برخورد نمودید و در یک کلام او را شایسته همسری خود تشخیص دادید، می‌توانید ازدوستان خود، افراد فامیل (که مورد اطمینان باشند) و معلمی خیرخواه به عنوان پیک و رابط استفاده نمایید تا با طرح مساله به صورت غیر مستقیم به شخصیت شما آسپبی نرسد. [4]

3. اقدام به خواستگاری از طرف خانواده دختر هیچ منع شرعی ندارد و این مساله یعنی طرح پیشنهاد ازدواج از طرف زن به مرد در تاریخ اسلام بی‌سابقه نیست همان گونه که حضرت خدیجه علیها السلام وقتی به خصوصیات ایمانی و اخلاقی رسول اکرم صلی الله علیه و آله واقف شدند، به آن بزرگوار پیشنهاد ازدواج دادند. البته شایسته است این موضوع را در چارچوب فرهنگ، رسم و رسوم جامعه ببینید.

بخش دوم

اقدام به خواستگاری از سوی دختر هیچ منع شرعی ندارد. البته به شرطی که با اذن پدر باشد و رضایت او جلب شده باشد، اما چنین فردی باید به تبعات منفی این اقدام نیز توجه داشته باشد.

الف) درست است که اقدام به خواستگاری از آشنایی‌ها یا پیشین حکایت می‌کند اما هر آشنایی منجر به دل بستگی و محبت به یکدیگر نمی‌شود و ممکن است به پیوندی خجسته و میمون و تشکیل خانواده‌ای موفق نیانجامد... به دیگر سخن دختر جوان تشنه محبت، عشق و در جستجوی تأمین نیازهای عاطفی خویش است و گاه نمی‌تواند تشخیص دهد که همه جوانان در اظهار علاقه و ابراز محبت صادق نیستند. [5]

ب) امکان پاسخ منفی از سوی پسر یا خانواده و وابستگان او نباید مورد غفلت و بی‌توجهی واقع شود. بنابراین باید همانند پسری که اقدام به خواستگاری می‌کند و جواب رد می‌شنود، او نیز خود را برای شنیدن پاسخ منفی آماده نماید. چه بسا اتفاق می‌افتد که علی‌رغم تمایل دختر و پسر به زندگی مشترک، وابستگان دو طرف از این وصلت و پیوند جلوگیری می‌کنند. از این رو احتمال این که دختر از نظر روانی، روحی و عاطفی آسیب‌پذیر شود، وجود دارد.

ج) بر فرض که این خواستگاری به سرانجام برسد و به ازدواج ختم شود، دختر جوان باید خود را برای سرکوفت‌ها و منت‌گذاری‌ها، احتمالی، برچسب‌ها و انگ زدن‌ها از سوی پسر و خانواده او و حتی از سوی خانواده خود مهیا نماید، چرا که ممکن است با بروز هر مشکلی در خانواده سیل تحقیر و تهمت‌ها متوجه او شود.

از نظر عرفی، اقدام به این کار به صورت مستقیم چندان مطلوب و پسندیده نیست و بهتر آن است که بستگان دختر در صورت وجود شرایط لازم، به صورت غیر مستقیم در این امر خداپسندانه اقدام نمایند.

معرفی منابع جهت مطالعه بیشتر:

1. حسینی، سیدمهدی، فنون همسریابی و همسرگزینی برای دختران، تهران: ساوالان، 1390.
2. مظاهری، علی اکبر، جوانان و انتخاب همسر، قم: پارسیان، 1390.
3. امینی، ابراهیم، انتخاب همسر، تهران: انجمن اولیاء و مربیان، 1387.
4. رادمنش، مسلم، سوالات خواستگاری: مبانی انتخاب همسر و چگونگی شناخت خواستگار، تهران: رسانه تخصصی، 1389.
5. یزدانی، محمود، یک انتخاب مناسب (همسر گزینی در بیست گام)، مشهد: آهنگ قلم، 1385.

پی‌نوشت‌ها:

- [1]. امینی، ابراهیم، انتخاب همسر، تهران، شرکت چاپ و نشر بین الملل سازمان تبلیغات اسلامی، 1380، ص 169.
- [2]. مقیمی حاجی، ابوالقاسم، جوانان و روابط، انتشارات مرکز مطالعات حوزه، چاپ اول، 1380، ص 6 (به نقل از لذات فلسفه، ص 122).
- [3]. صدوق، علل الشرایع، دارالکتب الاسلامیه، ج 1، ص 18.
- [4]. ر.ک: افروز، غلام علی، مبانی روان شناختی ازدواج، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، 1380، ص 98.
- [5]. امینی، ابراهیم، پیشین، ص 183.